

Transparantieverslag 2023

ABAB Audit & Assurance B.V.

Inhoud

Inleiding	3
Profiel ABAB	4
Cultuur, gedragscode en fundamentele beginselen	5
Juridische en organisatorische structuur	7
Maatschappelijk vertrouwen	8
ABAB Audit & Assurance.....	8
Stelsel van kwaliteitsbeheersing.....	10
Integriteitsbeleid	11
Onafhankelijkheid.....	13
Externe tuchtrecht- en klachtzaken.....	13
Opdrachtaanvaarding, opdrachtcontinuering en opdrachtbeëindiging.....	14
Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme	15
Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling	15
Schendingenregistratie	16
Externe kwaliteitscontrole.....	17
Rapport in het publiek belang en de daaruit volgende maatregelen	18
MCA-rapport en CTA-rapport en de daaruit volgende maatregelen.....	20
Verklaring beleidsbepaler	22

Inleiding

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft ABAB Audit & Assurance B.V. in het kader van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) een vergunning verstrekt voor het controleren van jaarrekeningen. Alle vergunninghouders staan onder toezicht van de AFM. De AFM kan geldboetes geven en in het ergste geval de vergunning intrekken wanneer ABAB Audit & Assurance B.V. niet de vereiste kwaliteit levert die hoort bij deze dienstverlening.

Op de naleving van de regelgeving hieromtrent heeft ABAB Audit & Assurance B.V. uiteraard haar eigen verantwoordelijkheid te nemen en deze neemt zij ook. In dit transparantieverlag wordt hierover gecommuniceerd.

Het transparantieverlag van ABAB Audit & Assurance B.V. is een communicatiedocument ten behoeve van het maatschappelijk verkeer op het vlak van de kwaliteitsontwikkeling van de accountantsorganisatie ABAB Audit & Assurance B.V. Middels dit verslag geeft het bestuur van ABAB Audit & Assurance B.V. inzicht in de structuur, inrichting, het bestuur en daadwerkelijk functioneren van ABAB Audit & Assurance B.V.

Profiel ABAB

ABAB is de full-service accountancy- en adviesorganisatie in het zuiden van Nederland. Vanuit 14 vestigingen en met ongeveer 630 medewerkers helpt ABAB haar klanten hun doelen te realiseren en de onderneming van haar klanten sterker, wendbaarder en succesvoller te maken.

ABAB levert hiervoor moderne, kwalitatief hoogwaardige financiële (administratieve) diensten aan haar klanten. Uitgangspunt hierbij is, dat ABAB de klant op zo veel mogelijk terreinen ondersteunt naast het administratieve terrein. Hiervoor heeft ABAB een breed scala aan dienstverlening, verdeeld over een aantal disciplines:

- **Accountancy:** administratieve dienstverlening, samenstellen van jaarrekeningen en detachering van medewerkers.
- **Audit & Assurance:** wettelijke controles, vrijwillige controles, beoordelingsopdrachten en overige assurance.
- **Belastingadvies:** (internationale) fiscale advisering, inkomens- en estateplanning en pensioenadvies.
- **Legal:** juridisch advies, ruimtelijke ordening en milieuvastgoedadvies, vastgoedadvies en mediation.
- **Salarisadministratie:** salarisadministratie en advisering hieromtrent.
- **Consultancy:** subsidieadvies, bedrijfskundige en bedrijfseconomische advisering, begeleiding bij corporate finance, MVO-advisering, automatiseringsadvies, personeelsadvies en detachering.

Als accountancy- en adviesorganisatie helpt ABAB haar klanten met het (verantwoord) ondernemen en het voldoen aan wet- en regelgeving. ABAB is betrokken bij de samenleving, speelt hierbij een belangrijke rol in het maatschappelijk verkeer en streeft naar een duurzame en transparante relatie met haar klanten, leveranciers en medewerkers.

Als kennisorganisatie faciliteert ABAB al haar medewerkers om zich te blijven ontwikkelen op het vlak van kennis, vaardigheden en competenties.

De betekenis van wat de medewerkers van ABAB doen ligt opgesloten in het 'waarom', de purpose. ABAB bevordert de gezondheid van ondernemingen door uitdagingen te transformeren in uitkomsten. Het hoogste doel is ondernemers te helpen hun dromen waar te maken door compliance en innovatie. Als rechterhand van ondernemers is ABAB vertrouwenspersoon, probleemoplosser en coach ineen. ABAB blinkt erin uit door wat 'nu eenmaal moet' te veranderen in iets wat positief stemt. ABAB maakt moeilijke momenten memorabel.

De kernwaarden van ABAB zijn:

Bourgondische Betrouwbaarheid

Fiere Bescheidenheid

Innovatieve Degelijkheid

Opbouwende feitelijkheid

ABAB is onafhankelijk lid van PrimeGlobal. PrimeGlobal is een samenwerkingsverband met ruim 300 onafhankelijke accountantsorganisaties in 90 landen. Dit stelt ABAB in staat haar klanten adequaat advies en ondersteuning te bieden bij grensoverschrijdend zakendoen waar ook ter wereld met inachtneming van de lokale wet- en regelgeving.

ABAB heeft in 2022 een omzet gerealiseerd van € 62,6 miljoen (2021 € 60,7 miljoen).

Cultuur, gedragscode en kernwaarden

Het kwaliteitsbeleid staat voorop in het denken en het handelen en is daarmee tevens het basiselement van de cultuur van de ABAB-organisatie. Een cultuur, waarin commerciële slagkracht en vaktechnische kwaliteit zijn gecombineerd. Daarbij is de vaktechnische kwaliteit te allen tijde doorslaggevend. De ABAB-organisatie heeft de cultuurelementen in de volgende acht basisveronderstellingen samengevat:

1. Ik heb vertrouwen in de leiding en mijn collega's.
2. Ik voel me verantwoordelijk en laat dat ook duidelijk zien in mijn werk.
3. De continue verbetering van communicatie begint uiteindelijk bij mijzelf.
4. Ik zeg wat ik vind, in de vorm van een compliment of in de vorm van opbouwende kritiek. In beide gevallen zorg ik dat het waardevol, respectvol en opbouwend voor mijn collega is.
5. Ik kom mijn afspraken met anderen altijd na.
6. Mijn werk is belangrijk voor de klant én voor ABAB en ik ben daar trots op.
7. Ik wacht niet af totdat men mij benadert of bereikt; ik onderneem zelf actie.
8. Ik neem acties in mijn werk vanuit een houding alsof het mijn eigen bedrijf is.

De medewerkers van ABAB zijn in hun dagelijkse activiteiten gebonden aan vijf fundamentele beginselen: professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en betrouwbaarheid. Dit komt onder andere tot uiting in een professioneel-kritische instelling met focus op kwaliteit.

Op grond van het beleid van ABAB is een gedragscode opgesteld. Deze gedragscode is mede gebaseerd op in Nederland geldende wet- en regelgeving, waarin eisen worden gesteld aan professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid, zorgvuldigheid en betrouwbaarheid.

In deze gedragscode ligt een primaire basis voor de gedragingen bij de uitvoering van onze werkzaamheden. Het past in ons beleid om onze organisatie uit het oogpunt van transparantie en communicatie met deze fundamentele beginselen naar buiten toe te profileren.

Professionaliteit

Wij verlenen diensten die we professioneel gezien kunnen leveren, waarvoor we de expertise hebben. Voor de dienstverlening komen alleen die medewerkers in aanmerking die gelet op vakbekwaamheid, opleiding en ervaring de klant het beste van dienst zijn. Bij de dienstverlening wordt het deskundigheidsniveau bepaald door het soort opdracht en worden specialisten vanuit diverse disciplines op grond van hun expertise ingeschakeld. We denken actief mee over de ontwikkelingen bij onze klanten en doen zowel gevraagd als ongevraagd voorstellen tot verbetering van het ondernemerschap.

Integriteit

Wij zijn bij het aangaan en onderhouden van relaties integer en onthouden ons van wat schadelijk is voor de reputatie van onze organisatie. Wij zijn integer in de relatie met klanten, met andere partijen in het maatschappelijk veld en in de onderlinge collegiale verhoudingen. Wij doen geen toezeggingen die we niet kunnen nakomen. Wij onthouden ons van kwalijke uitspraken over derden. Wij spreken niet over klanten anders dan voor de uitvoering van de opdracht.

Objectiviteit

Wij verrichten onze dienstverlening objectief met inachtneming van wet- en regelgeving. Bij onze dienstverlening zorgen wij voor adequate behartiging van de belangen van onze klanten. Klanten zijn wij zakelijk van dienst en wij voorkomen dat wij worden beïnvloed, misleid of gemanipuleerd. Wij laten ons niet in met bedenkelijke of verboden handelwijzen van klanten of met zaken die het daglicht niet kunnen verdragen. Alle betrokkenen bij een opdracht zijn objectief, onbevooroordeeld en onpartijdig, zowel in financieel als in relationeel opzicht.

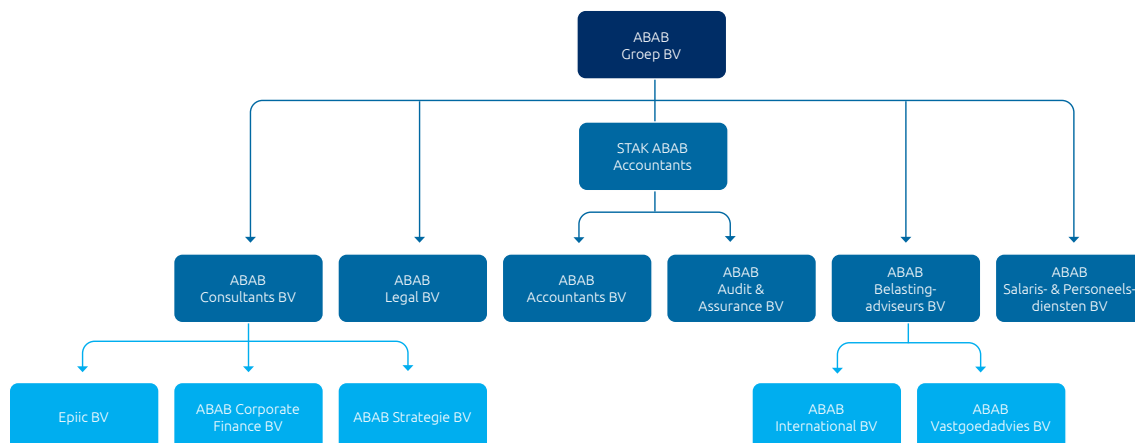
Vakbekwaamheid, zorgvuldigheid en vertrouwelijkheid

Wij verrichten onze werkzaamheden in overeenstemming met de vaktechnische standaarden en beroepsvoorschriften. Wij houden onze kennisgebieden op peil door het volgen van cursussen op het gebied van nieuwe ontwikkelingen en het organiseren van vaktechnische bijeenkomsten in het kader van de permanente educatie van alle medewerkers. Voor alle medewerkers in onze organisatie geldt de eis dat voor alle informatie over onze klanten en opdrachten vertrouwelijkheid geldt en dat dossiers en stukken van de klant zorgvuldig worden bewaard. Wij hebben regels voor kwaliteitsbewaking van al onze werkzaamheden en voeren waar nodig (verplicht) vaktechnisch overleg om tot een zorgvuldig afgewogen vakkundige oordeelsvorming te komen en daarnaar te handelen.

Juridische en organisatorische structuur

De juridische structuur van ABAB ziet er als volgt uit:

De aandelen van ABAB Groep B.V. zijn in handen van twee entiteiten: ABAB Participatie B.V. en Stichting ABAB. De (gecertificeerde) aandelen van ABAB Participatie B.V. zijn middels Stichting Administratiekantoor Participatie ABAB in handen van ongeveer 100 medewerkers van ABAB Accountants en Adviseurs.

Bestuurders van ABAB Audit & Assurance B.V. zijn de heren drs. J.V. Scholten RA en drs. M.M.C.B. van der Voorden RA.

ABAB Audit & Assurance B.V. maakt deel uit van het netwerk van ABAB. De heren mr. S.R.C. Meijers en drs. J.V. Scholten RA vormen samen de raad van bestuur van de ABAB Groep B.V. en zijn tevens bestuurder van ABAB Participatie B.V., STAK Participatie ABAB en Stichting ABAB.

Het toezicht op de raad van bestuur van ABAB Groep B.V. wordt uitgevoerd door de raad van commissarissen van ABAB Groep B.V. De raad van commissarissen is zodanig samengesteld, dat wordt voldaan aan de eisen van onafhankelijkheid, onpartijdigheid en deskundigheid en bestaat louter uit externen: de heer drs. A.E. Traas RA (voorzitter), mevrouw drs. S.P.I. Lohf, de heer H.J.M. Schoones, de heer drs. R.L.J.C. Snepvangers RA en mevrouw drs. E. Schuit.

De raad van commissarissen heeft in 2022 zes maal samen met de raad van bestuur van ABAB Groep B.V. vergaderd. De raad van commissarissen overlegt regelmatig buiten de aanwezigheid van de raad van bestuur van ABAB Groep B.V. en spreekt door het jaar heen met direct reports van de raad van bestuur. Tevens neemt de raad van commissarissen deel aan minimaal één ondernemingsraadvergadering van ABAB Groep B.V. De raad van commissarissen heeft drie commissies: remuneratiecommissie, auditcommissie en de VIP-commissie. De VIP-commissie staat voor Vaktechniek, Innovatie en Publiek belang. De VIP-commissie is in 2022 twee keer bij elkaar geweest.

Maatschappelijk vertrouwen

Een duurzame, eerlijke en transparante financiële sector komt mede tot stand door geschikte en betrouwbare bestuurders en commissarissen. Integriteit en geschiktheid van de personen en ondernemingen die actief zijn op de financiële markten, zijn dan ook van groot belang voor het maatschappelijk vertrouwen in deze markten en de ondernemingen die hierop actief zijn. Er mag geen twijfel bestaan over de betrouwbaarheid en geschiktheid van degenen die het beleid (mede)bepalen en personen die toezichhouden op het beleid en op de algemene gang van zaken van de onderneming. Dit is de reden waarom een bestuurder of commissaris wordt getoetst bij aantreding in een (nieuwe) beleidsbepalende functie door de AFM en/of DNB.

Drs. J.V. Scholten RA en drs. M.M.C.B. van der Voorden RA zijn goedgekeurd door en staan ingeschreven bij de AFM als de dagelijks beleidsbepalers. Mr. S.R.C. Meijers, drs. A.E. Traas RA, drs. S.P.I. Lohf, H.J.M. Schoones, drs. R.L.J.C. Snepvangers RA en drs. E. Schuit zijn goedgekeurd door en staan ingeschreven bij de AFM als medebeleidsbepaler.

ABAB Audit & Assurance

Alle Audit & Assurance activiteiten, waaronder de onder de AFM-vergunninghoudende controleactiviteiten vallen, worden uitgevoerd door de afdeling Audit & Assurance vanuit de Besloten Vennootschap Audit & Assurance. De afdeling Audit & Assurance wordt geleid door de directeur Audit & Assurance, de heer drs. M.M.C.B. van der Voorden RA., die tevens één van de bestuurders is van Audit & Assurance B.V.

De controleactiviteiten worden uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de tekenend externe accountant. ABAB Accountants B.V. heeft in 2022 142 jaarrekeningcontroles verricht (2021: 160) en heeft acht hiervoor ingeschreven externe accountants (2021: 7) in dienst en één zzp'er. De externe accountants zijn op controleopdrachten gemiddeld voor 13 procent van de controletijd betrokken (2021: 16 procent). De daling van enkele procenten t.o.v. vorig jaar wordt veroorzaakt door langdurige ziekte van twee extern accountants.

Kwaliteit is een zwaarwegende factor in de beoordeling en beloning van de medewerkers van Audit & Assurance. De compliance officer is betrokken bij de beoordeling van de externe accountants. De externe accountants worden niet beloond voor cross-selling van overige dienstverlening aan controleklanten. De arbeidsvoorwaarden van de externe accountants kennen geen variabele component. Alle medewerkers van Audit & Assurance vallen onder de CAO van ABAB. Wanneer een externe accountant een onvoldoende scoort op het vlak van kwaliteit, volgt er een verplicht verbeterprogramma. Er loopt momenteel één verplicht verbeterprogramma.

Alle medewerkers van Audit & Assurance zijn accountant of volgen een opleiding tot accountant. De vereiste kennis voor de uitoefening van de functie wordt op een gestructureerde wijze onderhouden en de vaktechnische kennis van de medewerkers is van voldoende niveau en actueel. In 2022 zijn er per in dienst zijnde medewerker Audit & Assurance gemiddeld 123 uren (2021: 143 uren) aan opleiding/training gevolgd.

Er wordt binnen Audit & Assurance gewerkt met het Handboek Controle ABAB Audit & Assurance. Het Handboek Controle ABAB Audit & Assurance is bedoeld om richting en ondersteuning te geven aan de accountants en medewerkers die betrokken zijn bij controleopdrachten. Het Handboek Controle ABAB Audit & Assurance geeft een nadere invulling aan het kwaliteitsbeleid en is gericht op een uniforme aanpak en vastlegging van de werkzaamheden.

Het borgen van de continuïteit van de bezetting van een controleteam is in het belang van klanten en in het belang van ABAB. Het HRM-beleid is erop gericht om het verloop van medewerkers zo veel mogelijk te beperken. Onderdelen van dit HRM-retentiebeleid zijn:

- Coaching/begeleiding nieuwe medewerkers.
- Loopbaanontwikkeling.
- Management development.
- Beloningsstructuur.
- Opleidings-/cursusprogramma.
- Plannings-, coachings- en beoordelingscyclus.

Audit & Assurance heeft als beleid jonge medewerkers vanuit opleidingen (hbo en wo) aan te nemen en te laten doorgroeien. Daarnaast worden er ook medewerkers met ervaring (vaak vanuit een Big 4-kantoor) aangetrokken. Als gevolg van het HRM-beleid is er voor alle medewerkers voldoende ruimte voor ontwikkeling en groei.

In 2016, 2018 en 2022 hebben alle medewerkers van Audit & Assurance meegedaan aan de cultuurmeting, zoals deze is ontwikkeld door de Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants (NBA) in samenwerking met de Universiteit van Tilburg en het SRA, de zogenaamde Cultuurmeter. De resultaten van de laatste meting gaven geen aanleiding tot aanpassing van het beleid en zijn besproken met alle medewerkers van Audit & Assurance.

Stelsel van kwaliteitsbeheersing

De uitvoering van werkzaamheden binnen de ABAB-organisatie dient te allen tijde plaats te vinden met inachtneming van de wettelijke bepalingen en van de van toepassing zijnde regelgeving. Voorts hanteert ABAB als uitgangspunt dat ook haar klanten de voor hen relevante wet- en regelgeving naleven. Wanneer een klant hier geen invulling aan wenst te geven, wordt afscheid genomen van deze klant. De volgende wet- en regelgeving is van toepassing:

Het gehele netwerk van de ABAB-organisatie:

- De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft).
- De Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming.
- Interne uitvoeringsrichtlijnen gebaseerd op of afgeleid van hierna genoemde wet- en regelgeving.

Specifiek voor de accountantspraktijk binnen het netwerk van de ABAB-organisatie:

- De Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta) en overige daarmee verband houdende besluiten.
- De Wet op het accountantsberoep (Wab).
- De gedragscodes, verordeningen, nadere voorschriften, richtlijnen of reglementen van de beroepsorganisaties, meer in het bijzonder:
- De Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). De in de VGBA opgenomen fundamentele beginselen gelden voor iedereen die in de accountantspraktijk werkt. Niet sec voor 'de accountant', maar voor iedereen die werkzaam is bij of verbonden is aan de accountantspraktijk.
- De Verordening accountantsorganisaties (Vao).
- De Verordening inzake de onafhankelijkheid (ViO).
- De Nadere voorschriften accountantskantoren (NVAK).
- De Nadere voorschriften permanente educatie (NVPE).
- Nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS).
- Nadere voorschriften handelwijze accountant bij niet-naleving wet- en regelgeving' (NV NOCLAR).

Specifiek voor de overige beroepsgroepen binnen het netwerk van de ABAB-organisatie:

- De Wet financieel toezicht (Wft) voor wat betreft de werkzaamheden inzake advisering en bemiddeling betreffende pensioenen.
- Het Reglement voor de Beroepsuitoefening van Beroepsvereniging Register Belastingadviseurs.
- Het Reglement voor de Beroepsuitoefening van de leden van de Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs.
- De Gedragscode van de Orde van organisatiekundigen en -adviseurs.
- Het Reglement Beroepsuitoefening van de Nederlandse Vereniging van Ondernemingsrechtadviseurs.
- Gedragscode voor financiële planners.
- Beroepsreglementen van de onafhankelijke pensioenadviseur.
- Gedrags- en beroepsregels voor de Register Valuator.

Het kwaliteitsbeleid van ABAB staat beschreven in het Handboek Kwaliteit ABAB. Dit handboek is erop gericht dat de ABAB-organisatie ten minste voldoet aan de eisen, die voortvloeien uit de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Alle medewerkers van ABAB krijgen training in het kwaliteitsbeleid van ABAB.

De Kwaliteitsbepaler bij ABAB is drs. J.V. Scholten RA. De compliance officer ziet, namens de Kwaliteitsbepaler, toe op de naleving van de wet- en regelgeving. De compliance officer is de heer drs. P. Westhoff RA. Plaatsvervangend compliance officer is de heer drs. ing. J.J.M. Roest AA.

Het bestuur van ABAB Audit & Assurance B.V. voldoet aan de eisen die de wet- en regelgeving stelt aan het besturen van accountantsorganisaties, accountantskantoren en hun netwerkorganisaties. Het (huidige) bestuur bestaat uit twee personen, waarvan er één geheel is vrijgesteld en geen wettelijke controles uitvoert.

Door frequent en slagvaardig overleg binnen de directie, diverse overleggremia, veelvuldig overleg met de compliance officer en regelmatige contacten binnen de organisatie is sprake van voldoende al dan niet georganiseerde tegenspraak. De meeste op kwaliteit gerichte voorstellen worden eerst besproken in het MT Audit & Assurance en het vakgroep-/kwaliteitsoverleg. De daaruit voortkomende voorstellen worden in praktijk door het bestuur kritisch beoordeeld en grotendeels overgenomen.

Jaarlijks wordt door Audit & Assurance een FRISS-analyse uitgevoerd. FRISS staat voor Fun, Risk, Income, Stress en Strategy. Het auditteam (van assistent tot en met tekenend accountant) 'scored' op deze vijf uitgangspunten hun klant. Deze analyse wordt besproken in het managementteam van Audit & Assurance en er wordt samen met de tekenend accountant op de opdracht geconcludeerd of met de opdracht wordt doorgegaan of dat we willen stoppen. De conclusie om te stoppen wordt besproken met de Kwaliteitsbepaler, de Compliance Officer en de plaatsvervangend Compliance Officer.

Integriteitsbeleid

De dienstverlening van ABAB wordt verricht door beroepsbeoefenaren die onderworpen zijn aan gedragscodes of reglementen van beroepsorganisaties. Accountants hebben daarnaast een wettelijk geregeld beroep. Deze regelgeving heeft tot doel de kwaliteit van de beroepsgroepen privaot- dan wel publiekrechtelijk te regelen, teneinde de maatschappelijke functie en het vertrouwen van de markt in deze beroepsgroepen te waarborgen. Een belangrijk basisbeginsel van deze beroepen is de integriteit.

De Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) verstaat onder integriteit mede:

- Het tegengaan van verstrengeling van tegenstrijdige belangen.
- Het tegengaan van betrokkenheid van de accountantsorganisatie, de externe accountants of andere medewerkers van de accountantsorganisatie bij strafbare feiten en wetsovertredingen die het vertrouwen in de accountantsorganisatie of in de financiële markten kunnen schaden.
- Het tegengaan van relaties met klanten die het vertrouwen in de accountantsorganisatie of in de financiële markten kunnen schaden.
- Het voorkomen dat bij het verrichten van controles de onafhankelijkheid in het geding komt van de externe accountants of andere medewerkers van de accountantsorganisatie die ten behoeve van die controles werkzaamheden verrichten.

Integriteit wordt in de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) omschreven als eerlijk en oprecht optreden. Daarnaast zal de accountant indien hij betrokken is bij of in verband wordt gebracht met niet-integer handelen van anderen maatregelen treffen gericht op het beëindigen van dit handelen. Als dat niet mogelijk blijkt te zijn, dan zal hij zich dienen te distantiëren van dit handelen. In de gedragscodes en reglementen van andere beroepsgroepen zijn gelijksoortige bewoordingen opgenomen.

Het integriteitsbeleid van ABAB is gericht op:

- Het expliciet maken voor de organisatie van de integriteitsregels, gebaseerd op externe regelgeving en de missie van de organisatie.
- Het bewustmaken van deze regels en het stimuleren van de naleving ervan.
- Het inzetten van instrumenten voor de handhaving van de integriteitsregels, waaronder sanctiemaatregelen.

Om de integriteitsregels in de organisatie in te bedden, is op verschillende niveaus regelgeving geïnitieerd. Dat zijn:

- De ABAB-gedragscode.
- Inpassing in het kwaliteitsbeleid en de vertaling ervan naar het Handboek Kwaliteit ABAB.
- Geschenkenregeling.
- Onafhankelijkheidsvoorschriften, waaronder de registratie van en procedures voor familie- en financiële belangen en belangenbehartiging.
- In beleidskwesties/procedures met betrekking tot specifieke onderwerpen, zoals klant- en opdracht(her) acceptatie, tekeningsbevoegdheidsregeling, richtlijnen voor e-mail, richtlijnen voor promotionele activiteiten, procedures voor opdrachten met een tegenstrijdig belang en procedures bij fraude en strafbaar handelen door klanten.
- Elementen opgenomen in de arbeidsovereenkomsten.
- De arbeidsvoorwaarden (ABAB CAO).

Om integer handelen onderdeel te doen zijn van de bedrijfscultuur, zet ABAB onder andere de volgende instrumenten in:

- Ethiek en cultuur als onderdeel van het cursusprogramma van zowel in dienst zijnde als in dienst tredende medewerkers. De Kwaliteitsbepaler heeft in dit programma een actieve rol.
- Inpassen in de periodieke beoordelingscyclus van medewerkers.
- Trainingen.
- Behandeling van casussen in de verschillende overlegorganen.

Voor het handhaven van de integriteitsregels zet ABAB de volgende maatregelen in:

1. Een klokkenluidersregeling voor medewerkers en het instellen van een vertrouwenspersoon. In 2022 is er geen melding gedaan bij de vertrouwenspersoon (2021: 0).
2. Laagdrempelige procedures voor het registreren en behandelen van klachten door klanten, waaronder een klachtenformulier op de website. Het registreren van klachten door de medewerkers wordt sterk gestimuleerd om hier lering uit te trekken. Periodiek ontvangt het bestuur een rapportage van ontvangen en afgehandelde klachten.
3. Regelingen voor verplichte consultaties van Bureau Vaktechniek en de compliance officer.
4. Periodieke inspecties, zowel lokaal als vanuit centraal, en de rapportage hierover aan de compliance officer en het bestuur.
5. Een registratie door de compliance officer van schendingen en incidenten en de periodieke rapportage hierover aan het bestuur.
6. Het jaarlijks laten ondertekenen van een integriteitsverklaring door alle verantwoordelijke beroepsbeoefenaren. Dit heeft in 2022 plaatsgevonden.
7. Een sanctiebeleid.
8. Interne berichtgeving over schendingen en sanctiemaatregelen.

Onafhankelijkheid

Bestuurders en medewerkers van de ABAB-organisatie zijn in beginsel onafhankelijk van hun opdrachtgever of andere belanghebbenden. Er bestaat tussen bestuurders, medewerkers en belanghebbenden geen relatie of verbintenis die bij derden de indruk kan wekken dat de objectieve oordeelsvorming van de ABAB-organisatie, haar bestuurders en haar medewerkers in gevaar wordt gebracht. Deze algemene onafhankelijkheidseis beperkt zich tot het verrichten van werkzaamheden voor familieleden en persoonlijke relaties, het houden van financiële belangen en het bekleden van bestuursfuncties. Elke medewerker is verplicht het bestaan van dergelijke belangen te melden en te registreren. Daarnaast kent ABAB een geschenkenregeling.

Bij het aanvaarden van een assurance-klant of een opdracht bij een assurance-klant door ABAB Audit & Assurance B.V. of een overige organisatie van het ABAB-netwerk, worden vóór de acceptatie van de klant en de opdracht de onafhankelijkheidsrisico's geïnventariseerd en vastgelegd. Een klant of opdracht mag alleen worden aanvaard als de onafhankelijkheidsrisico's tot een aanvaardbaar niveau zijn te reduceren. Dit behoeft goedkeuring van compliance en het bestuur van ABAB Audit & Assurance B.V.

ABAB Audit & Assurance B.V. aanvaardt geen assurance-opdrachten, waarvan de vergoeding afhankelijk is van:

- Andere diensten bij de klant door ABAB Audit & Assurance B.V. of een van de overige organisaties van de ABAB-organisatie.
- Diensten door de opdrachtgever aan de ABAB-organisatie.

Voor diensten of levering van goederen door een klant aan de ABAB-organisatie, bestuurders, medewerkers of hun gezinsleden, worden zakelijke voorwaarden gehanteerd. Prijsafspraken, honoraria of andere vergoedingen zijn op geen enkele wijze afhankelijk van de vergoeding, die de ABAB-organisatie voor haar diensten aan de klant in rekening brengt.

Externe tuchtrecht- en klachtzaken

Wanneer een beroepsbeoefenaar werkzaam bij de ABAB-organisatie betrokken raakt bij een tuchtrechtzaak, externe klachten of een geschillenregeling, is het de verantwoordelijkheid van de betrokkene dit direct te melden bij het bestuur en de compliance officer, ongeacht of dit verband houdt met een opdracht van de ABAB-organisatie, een vorige werkgever of een vorige eigen praktijk. De compliance officer informeert vervolgens de door het bestuur voor dergelijke aangelegenheden aangewezen interne jurist en de externe advocaat.

Indien de tuchtrechtzaak betrekking heeft op een controleopdracht, stelt de compliance officer in overleg met de betrokken externe accountant de wijze van in kennisstelling van de controleklant vast. Indien het een klacht betreft tegen een externe accountant zorgt de compliance officer ervoor, dat deze klacht binnen één week aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM) wordt gemeld. Tevens zorgt de compliance officer voor de interne registratie.

In 2022 zijn er voor ABAB geen tuchtklachten ingediend (2021: twee) bij de Accountantskamer. De klachten uit 2021, die geen betrekking hadden op een controleopdracht, zijn in 2022 en 2023 behandeld door de Accountantskamer. Eén tuchtklacht heeft geresulteerd in een maatregel van waarschuwing, de andere tuchtklacht is door de Accountantskamer ongegrond verklaard. Er loopt momenteel één tuchtrechtzaak (2023) die geen betrekking heeft op een controleopdracht.

Opdrachtaanvaarding, opdrachtcontinuering en opdrachtbeëindiging

Bij het aanvaarden en continueren van de opdracht is ABAB Audit & Assurance B.V. gebonden aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants, de Nadere voorschriften accountantskantoren ter zake van aan assurance verwante opdrachten (NVAK-aav) en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Voor wettelijke controleopdrachten zijn voor de acceptatie en continuering van de klant en de opdracht de specifieke bepalingen van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), Het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta) en de Verordening accountantsorganisaties (Vao) op ABAB Audit & Assurance B.V. van toepassing.

De voor de opdracht verantwoordelijke externe accountant beoordeelt voor aanvang van elke controleopdracht de onafhankelijkheid van de bij de opdracht betrokken medewerkers. De opdrachtgerichte onafhankelijkheidsverklaringen zijn een integraal onderdeel van de klantdossiers.

Als er naar aanleiding van de jaarlijkse beoordeling van controleopdrachten twijfels bestaan over het voortzetten van de opdracht, dienen de overwegingen te worden voorgelegd aan de compliance officer, die vervolgens het bestuur voorziet van een advies.

In 2022 is door ABAB voor 29 controleopdrachten besloten de dienstverlening niet te continueren (2021: 7).

Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

In 2022 heeft ABAB in het kader van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) 21 meldingen gedaan bij de Financial Intelligence Unit-Nederland (2021: 28). Eén van deze meldingen had betrekking op een controleopdracht (2021: 4).

Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling

Een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (OKB) omvat het toetsen van de uitgevoerde opdracht door een accountant die niet bij de opdracht betrokken is en die geen deel uitmaakt of heeft uitgemaakt van het opdrachtteam (een zogenaamde 2de lezer). Wat betreft opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling van controleopdrachten van ABAB Audit & Assurance B.V. wordt er een door de compliance officer geaccordeerd beleid gevolgd.

Een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling wordt uitgevoerd met behulp van vragenlijsten. Deze vragenlijsten zijn aangevuld met onderwerpen die afgeleid zijn uit de themaonderzoeken van de AFM. Een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling omvat onder andere:

- Bespreking met de verantwoordelijke externe accountant.
- Beoordeling van de gekozen controleaanpak.
- Voor zover van toepassing: een toetsing van de onafhankelijkheid van de bij de opdracht betrokken beroepsbeoefenaren en medewerkers.
- Een onderzoek van de jaarrekening, andere financiële informatie die object van het onderzoek is of van het rapport (in het bijzonder naar de juistheid).
- Een onderzoek van geselecteerde dossierstukken die betrekking hebben op de belangrijkste standpunten die het opdrachtteam heeft ingenomen en de eindoordelen die gevormd zijn.
- Een beoordeling van de voornaamste bevindingen van de uitgevoerde werkzaamheden en de uit deze bevindingen getrokken conclusies.
- Een onderzoek met betrekking tot het uiteindelijke oordeel van de opdrachtverantwoordelijke beroepsbeoefenaar.

In 2022 zijn er 18 opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen uitgevoerd (2021: 19), waarbij alle externe accountants van ABAB één of meerdere malen zijn onderworpen aan een OKB.

Schendingenregistratie

De compliance officer houdt een registratie bij van potentiële overtredingen van interne en externe wet- en regelgeving, de schendingenregistratie. Uit de schendingenregistratie 2022 blijkt dat er in de controlepraktijk 16 schendingen hebben plaatsgevonden (2021: 32):

	2022	2021
Tekortkoming in de jaarrekening en/of verklaring	1	0
Tekortkoming in de uitvoering van de opdracht	0	4
Niet naleven ABAB-kwaliteitsbeleid	1	1
Geen tijdige OKB	3	0
Geen, of tekortkomingen in, opdrachtbevestiging	0	0
OKB-procedure inhoudelijk onvoldoende of niet juist afgewerkt	1	0
Dossier niet of te laat gesloten	10	22
Niet aan eisen Wwft voldaan	0	0
Doorbreken geheimhoudingsplicht	0	0
Betrokkenheid cliëntfraude	0	0
Onafhankelijkheid	0	5
Totaal	16	32

De schendingen zijn door de compliance officer of het bestuur besproken met de schendingpleger. Er zijn hierbij drie sanctie-categorieën te onderscheiden, oplopend in zwaarte: schriftelijke communicatie door de compliance officer met de schendingpleger, normoverdragend gesprek door de compliance officer met de schendingpleger en normoverdragend gesprek door het bestuur met de schendingpleger.

Externe kwaliteitscontrole

Het kwaliteitsborgingssysteem van accountantsorganisaties met een AFM-vergunning wordt objectief gecontroleerd door de AFM en het SRA. Het SRA is een netwerkorganisatie van 375 zelfstandige accountantskantoren met 900 vestigingen in Nederland. Er werken 20.000 professionals die kwaliteit leveren op accountancy-, fiscaal en juridisch gebied. De meerderheid van het bedrijfsleven in Nederland is klant van een SRA-kantoor.

ABAB heeft al jaren een kwaliteitsborgingssysteem. Dit geldt voor de hele ABAB Groep. Een compliance officer, die rechtstreeks verantwoording aflegt aan de Kwaliteitsbepaler, is verantwoordelijk voor de bewaking van het kwaliteitsborgingssysteem. Jaarlijks worden door ABAB in dit kader interne reviews gedaan, die waar wenselijk leiden tot verbeteracties. In 2022 zijn er vijf dossiers uit de controlepraktijk onderworpen aan een interne review. De uitkomsten hiervan waren drie voldoende en twee onvoldoende. Naar aanleiding van deze uitkomsten is een oorzaakanalyse verricht en zijn er verbetermaatregelen getroffen. De resultaten van de interne reviews worden gedeeld met het SRA.

In 2019 is er door het SRA bij ABAB een inventarisatiegesprek gevoerd in het kader van het doorlopend toezicht. De rapportage 2019 concludeert: *“Er is vastgesteld dat er in opzet en bestaan sprake is van een kwaliteitsbeheersingsstelsel en dat de uitkomsten van de kwaliteitsbewakingsmaatregelen bevredigend zijn. Op grond van de uitkomsten van de interne kwaliteitsbewaking is er geen aanleiding voor dossieronderzoek.”*

In 2021 heeft het SRA een review uitgevoerd op het wettelijke controledomein en het overige assurance domein. De conclusie van het reviewteam is dat de opzet, bestaan en werking van het gehanteerde stelsel van kwaliteitsbeheersing voor wat betreft de wettelijke controle en overige accountantsopdrachten nog niet voldoet aan de huidige in Nederland te stellen eisen voor de beroepsuitoefening. Het totaaloordeel voor deze onderdelen van de organisatie is: voldoet op belangrijke onderdelen nog niet ('oranje'). Naar aanleiding van de resultaten is een oorzaakanalyse uitgevoerd en is een verbeterplan opgesteld, dat is gedeeld met de AFM. Iedere zes weken wordt de voortgang van het verbeterplan besproken door de Kwaliteitsbepaler met de bestuurder Audit & Assurance, de Compliance Officer en de plaatsvervangend Compliance Officer. Het gehele verbeterplan is nog niet afgerond. Dit zal nog een verder beslag hebben in 2023.

In 2022 heeft het SRA een review uitgevoerd op de praktijkonderdelen vrijwillige controleopdrachten, beoordelingsopdrachten en overige assurance-opdrachten. De uitkomsten waren:

- Vrijwillige controleopdrachten twee voldoende en een onvoldoende;
- Beoordelingsopdrachten een voldoende;
- Overige assuranceopdrachten twee voldoende.

Overall een voldoende.

Vanaf 2022 zijn de toezichthoudende activiteiten door het SRA op het wettelijke controledomein overgedragen aan de AFM.

Rapport in het publiek belang en de daaruit volgende maatregelen

In september 2014 verscheen het door het NBA opgestelde rapport: "In het Publiek Belang" en in oktober 2015 het door het NBA opgestelde rapport: "In het Publiek Belang, het kan echt beter!". Beide rapporten bevatten maatregelen ter verbetering van de kwaliteit en de onafhankelijkheid van de accountantscontrole. Het rapport "In het Publiek Belang, het kan echt beter!" bevat 53 maatregelen voor accountantsorganisaties, zoals ABAB Accountants B.V., die tussen medio 2016 en 2018 ingevoerd moeten zijn. Over de voortgang van de implementatie van de 53 maatregelen rapporteert ABAB Audit & Assurance B.V. aan het NBA, middels de NBA Monitor.

Eén van deze 53 maatregelen schrijft voor dat ten minste eens per twee jaar het functioneren van de beleidsbepaler(s) geëvalueerd dient te worden. In dat kader is in het voorjaar van 2021 Holla Advocaten gevraagd het functioneren van het bestuur van ABAB Audit & Assurance B.V. (voorheen ABAB Accountants B.V.) te evalueren. Holla Advocaten heeft hiervoor specifieke dienstverlening voor de accountancysector ontwikkeld. Daarbij zijn de 53 maatregelen vanuit het rapport "In het Publiek Belang, het kan echt beter!" als uitgangspunt genomen.

De door Holla Advocaten uitgevoerde evaluatie strekt ertoe om te toetsen of en in hoeverre het bestuur voldoet aan de door de NBA voorgeschreven maatregelen. De laatste rapportage (2021) over deze evaluatie door Holla Advocaten concludeert het volgende:

“Het bestuur van ABAB Audit & Assurance besteedt veel aandacht aan de belangrijke thema’s uit het verbeterplan “In het publiek belang” en zoekt daarbij ook aansluiting bij de voor 2021 - 2023 voorgestelde prioriteiten, zoals de kwaliteit van de (controle)werkzaamheden, fraude en transparantie.

Het belang van deze maatregelen voor de kwaliteit van de dienstverlening, de ‘hygiëne’ van de organisatie en het aanzien van het beroep wordt door het bestuur nadrukkelijk onderkend en breed uitgedragen.

Het bestuur is alert op het voorkomen van mogelijke schendingen van voorschriften en straalt uit op gepaste wijze op te treden daar waar sprake is van een schending.

Door middel van een transparantieverslag verschaft ABAB Audit & Assurance maatschappelijk inzicht in haar structuur, haar cultuur, normen en kwaliteitsontwikkelingen, inclusief de bij de Compliance Officer bekende schendingen.

De beloningssystematiek bevat geen incentives die de kwaliteit van de dienstverlening ondergeschikt maken aan individueel of organisatorisch financieel belang. Medewerkers ontvangen een generieke winstafhankelijke bonus en participanten een dividenduitkering naar rato van hun aantal certificaten; daardoor heeft deze beloningsstructuur geen negatieve invloed op de kwaliteit.

Bij de doorgroei van accountants zijn de geleverde prestaties en kwaliteit doorslaggevend. De regels en hierbij toe te passen normen hebben de aandacht van het bestuur.

ABAB Audit & Assurance combineert goed bestuur en ondernemerschap binnen de context van de toekomstige regelgeving en gewenste governance.

Het beeld van een op kwaliteit gerichte organisatie, zoals dat tijdens de evaluaties in 2016 en in 2018 naar voren kwam, wordt ook in 2021 bevestigd.”

MCA-rapport en CTA-rapport en de daaruit volgende maatregelen

In januari 2020 zijn er twee belangrijke rapporten verschenen over de accountancysector: het definitieve rapport van de Monitoring Commissie Accountancy (MCA) met de titel 'Spiegel voor de accountancysector' en het eindrapport van de Commissie Toekomst Accountancy (CTA) 'Vertrouwen op Controle'.

Mede op grond van de inhoud van deze twee rapporten heeft de minister van Financiën, namens het kabinet, aan de Tweede Kamer een pakket maatregelen gepresenteerd om tot een duurzame verhoging van de kwaliteit van de accountancysector te komen, gericht op de wettelijke jaarrekeningcontrole.

De minister van Financiën heeft twee kwartiermakers benoemd om de in de kabinetsreactie genoemde aanbevelingen uit te voeren en op te volgen en daarnaast de voortgang van de kabinetsmaatregelen te stimuleren, aan te jagen en te bewaken.

Een belangrijke aanbeveling die direct ter hand is genomen door de kwartiermakers, was het inzichtelijk maken van de kwaliteit van de wettelijke controles. Om deze beter inzichtelijk te maken dienen er uniforme Audit Quality Indicators (AQI's) te worden vastgesteld die beoordeeld worden door de toezichthouder. Deze indicatoren dienen gezamenlijk representatief te zijn voor de verschillende niveaus voor kwaliteit. Accountantsorganisaties dienen aan de hand van deze indicatoren periodiek over de kwaliteit van de uitgevoerde wettelijke controles te gaan rapporteren.

Deze rapportages zullen op één openbaar toegankelijke locatie worden bijeengebracht om vergelijking van accountantsorganisaties te vergemakkelijken. De volgende elf AQI's zijn door de kwartiermakers vastgesteld:

Niveau 1 Dossierkwaliteit

1. Betrokkenheid externe accountant.
2. Fouten in de jaarrekening. Dit betreft het aantal afgeronde wettelijke controles waarbij een tekortkoming in de jaarrekening of controle is geconstateerd.
3. Fraude en continuïteit. Aantal afgeronde wettelijke controles waarbij fraude of continuïteit een issue was.

Niveau 2 Kwaliteitsbeheersingssysteem

4. Kwaliteitsverhogende maatregelen. Denk aan opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen, interne reviews, consultaties, inzet specialisten.
5. Kwaliteitsbeheersingssysteem. Intern of extern geconstateerde bevindingen/ tekortkomingen.

Niveau 3 Context

6. Cultuur. Medewerkersbetrokkenheid.
7. Verloop in controleteam.
8. Innovatiebereidheid. Uitgedrukt in investeringen in innovatie in relatie tot de omzet.
9. Budgetoverschrijding.
10. Opleidingsuren ESG-onderwerpen.

Niveau 4 Keten

11. Opdrachtgeverstevredenheid.

De Raad van State heeft de nodige opmerkingen gemaakt in het wetgevingsproces. Niet over de inhoud van de AQI's, maar over het tempo van implementatie en de administratieve belasting van de branche. Als suggestie is gegeven om publicatie van de AQI's het eerst te verplichten voor accountantskantoren met een OOB-vergunning.

Verklaring beleidsbepalers

Ondergetekenden verklaren dat in 2022 de onafhankelijkheidsvoorschriften zijn nageleefd en dat de accountants hebben voldaan aan hun PE-verplichtingen. Tevens verklaren ondergetekenden dat het stelsel van kwaliteitsbeheersing is geëvalueerd en dat het effectief en doeltreffend heeft gefunctioneerd.

Tilburg, april 2023

Drs. J.V. (Hans) Scholten RA

drs. M.M.C.B. (Marco) van der Voorden RA

VAN BETEKENIS.